

Schrijfopdracht 5 Hoe maak je appelmoes?

SLO, mei 2024

Focus van instructie

In deze les leren leerlingen:

- dat je met stappen beschrijft wat je achtereenvolgens moet doen bij een recept;
- dat de stappen in de goede volgorde moeten staan.

Fase 1: Oriëntatie op de schrijfopdracht: eerst, dan

Vertel dat de kinderen vandaag verder gaan met hun recept.

Herhaal dat er na de lijst met ingrediënten en benodigdheden een stappenplan volgt. Wat doe je eerst? Wat doe je daarna? Dit zijn verschillende stappen. Als je appelmoes gaat maken, dan is het belangrijk dat je geen stappen overslaat.

Geef een verkeerd voorbeeld:

Doe je eerst het warmteplaatje aan, dan de pan erop, dan de appels erin en ga je dan pas schillen? Nee! Laat de kinderen in groepjes mondeling met elkaar de verschillende stappen in de juiste volgorde bespreken.

Fase 2: De schrijfopdracht: eerst, dan (eerst klassikaal, dan individueel)

Deel de receptboekjes uit (A4). Op de tweede bladzijde zijn de ingrediënten en benodigdheden (**Wat heb je nodig**) getekend en geschreven. Op de derde bladzijde schrijven ze nu: **Wat moet je allemaal doen?** Vertel dat je dat zo duidelijk en volledig mogelijk moet opschrijven, zodat de lezer het begrijpt en kan uitvoeren. Leg uit dat je de lezer op deze manier *instrueert* en het daarom een *instructietekst* heet.

Laat de kinderen in duo's eerst mondeling bedenken welke stappen ze gaan beschrijven en in welke volgorde. Vertel dat ze het vervolg van hun recept gaan schrijven en tekenen. Ze doen dit voor hun ouders (publiek). Ze moeten ervoor zorgen dat alle stappen die echt nodig zijn, erin staan. Wijs de kinderen erop om iedere stap op een nieuwe regel te zetten. Geef de tip om de stappen te nummeren, zodat de volgorde duidelijk is. Laat ze daarnaast controleren of alle spullen uit de lijstjes op bladzijde 2 erin staan: de materialen en ingrediënten die je nodig hebt om appelmoes te maken.

Zet de opdracht kort op het bord:

Schrijf op wat je achtereenvolgens moet doen om appelmoes te maken.

Maak bij iedere stap een kleine tekening.

Zet cijfers bij de stappen in de goede volgorde (1-2-3-4-5...)

Fase 3: Hulp tijdens het schrijven

Bied hulp aan de leerlingen die dat nodig hebben: help hen om te bedenken welke stappen je moet zetten en hoe je ze nummert. Laat nogmaals een recept zien en laat eventueel een filmpje zien op YouTube, zodat ze de stappen echt uitgevoerd zien. Schrijf moeilijke woorden voor, help hen hardop denkend verwoorden wat ze willen schrijven en focus op het nummeren van de stappen op telkens een nieuwe regel.

Kinderen kunnen ook elkaar heel goed helpen, door precies (alsof) te doen wat er in de stappen staat. Klopt het? Ontbreekt er een stap? Dit kunnen ze samen bespreken en aanvullen. Juist omdat de ander het recept moet kunnen uitvoeren, is het samen schrijven van een recept een mooie introductie van het leren schrijven met peer response.

Fase 4: Bespreken van de teksten

Als alle leerlingen klaar zijn, vertel je wat je zo hier en daar gezien en gelezen hebt. Als het mogelijk is, is het leuk om het recept ter plekke echt uit te proberen!

Bespreek klassikaal of de lijstjes in het recept volledig zijn (spullen en ingrediënten). Daarna voer je precies per stap uit wat er in het recept staat. Dat is de focus van deze les geweest: eerst doe je..., daarna. Al doende kunnen de leerlingen samen tot de conclusie komen of dit wel of niet gelukt is.

Geef hun ook de tijd om hun eigen recept aan te vullen als ze iets vergeten zijn. Zo leren de kinderen dat je teksten kunt herschrijven. Dat mag straks op de achterkant (vierde bladzijde) worden aangevuld. Leg uit dat een goede tekst bijna nooit in een keer kan worden geschreven.

Fase 5: Publiceren van de teksten

De kinderen nemen de receptenboekjes mee naar huis, waar hun ouders of opvoeders met het recept de appelmoes kunnen maken. Ze mogen zelf niet vertellen hoe het moet, want dan weten ze niet of hun eigen instructietekst duidelijk genoeg is geschreven!

Tip: plan een week later een moment in, waarop je terugblijkt op de ervaringen thuis: lukte het de ouders of opvoeders om lekkere appelmoes te maken met dit recept? Bespreek dit in groepjes of klassikaal.